

ADVENTUM

ISKOLA

ADVENTUM ISKOLA
MŰVÉSZETEK
(NAT-2020)
11. ÉVFOLYAM

VIZUÁLIS KULTÚRA

1. BEVEZETÉS

A szabályozás szerint a gimnázium 9–10. évfolyamán kötelező tantárgy a vizuális kultúra, míg 11–12. évfolyamon a művészetek műveltségterület tantárgyai közül (ének-zene, dráma és tánc, vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret) az iskola döntheti el, hogy az adott órakeretből mely tantárgyakat és milyen arányban fogja tanítani. Ennek megfelelően az iskola 11–12. évfolyamon a számára megfelelő jellemzőkkel ruházhatja fel a művészeti oktatását azáltal, hogy a számára megfelelő művészeti tantárgyak kiválasztásával, vagy akár komplex művészeti oktatásban gondolkodva alakítja ki a művészeti tantárgyak struktúráját a helyi tantervében.

CÉLOK és FELADATOK

A vizuális nevelés legfőbb célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a látható világ jelenségeinek, a vizuális művészeti alkotásoknak árnyaltabb értelmezéséhez és megítéléséhez. A tantárgy így nemcsak a képző- és iparművészet területeinek a feldolgozásával foglalkozik tehát, hanem tartalmi közé emeli a vizuális jelenségek, közlések olyan köznapi formáinak vizsgálatát is, mint a tömegkommunikáció vizuális megjelenései, a legújabb elektronikus médiumokhoz kapcsolódó jelenségek és az épített, alakított környezet. A képzőművészet, vizuális kommunikáció, tárgy- és környezetkultúra a vizuális kultúra tantárgynak olyan részterületei, amelyeknek a tartalmi végigkísérik a közoktatásban a vizuális nevelést, ám a különböző iskolaszakaszokban különböző módon kapnak hangsúlyt. Ezek a részterületek azonban a legfontosabb tartalmakat biztosítják csupán a fejlesztéshez, de hatékony fejlesztés csakis komplex feladatokban, egymással összefüggő feladatsorokban értelmezhető. A tantárgy oktatása tevékenység-, illetve gyakorlatközpontú, ahol alapvető fontosságú a játékos-kreatív szemlélet, illetve hogy a tantárgy tartalmainak feldolgozása komplex, folyamatorientált megközelítésben történjen, így a projektmódszer eszközét is felhasználja a tanítás-tanulás folyamatában.

A NAT fejlesztési feladatainak alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlati tevékenységeinek fontos célja az érzéki tapasztalás, a környezettel való közvetlen kapcsolat fenntartása, erősítése, ezáltal a közvetlen tapasztalatszerzés, az anyagokkal való érintkezés, az érzékelés érzékenységének fokozása. További cél tudatosítani az érzékelés különböző formáinak (például látás, hallás, kinetikus érzékelés) kapcsolatát, amely a számítógépes környezet bevonásával képes egy újabb, „más minőségű” intermediális szemléletet is kialakítani. A fejlesztés átfogó célja segíteni a tanulókat abban, hogy képesek legyenek az őket érő a hatalmas mennyiségű képi információt, számtalan spontán vizuális hatást minél magasabb szinten, kritikusan feldolgozni, a megfelelő szelekciót elvégezni, értelmezni, továbbá ezzel kapcsolatos önálló véleményt megfogalmazni, illetve segíteni a művészi és köznapi vizuális

közlések pontos értelmezését, továbbá fokozni az alkotómunka során a vizuális közlés és kifejezés árnyalt megjelenítését. A vizuális nevelés kiemelt fontosságú feladata a kreativitás működtetése, illetve fejlesztése, a kreatív képességek kibontakoztatása. Nagy hangsúlyt kap a kreatív problémamegoldás folyamatának és módszereinek tudatosítása, mélyítése. A fejlesztés célja az örömteli, élményt nyújtó, a személyes megnyilvánulásnak legnagyobb teret engedő alkotótevékenység megszerettetése, ezáltal a motiváció fokozása, egy szélesebb értelemben vett alkotó magatartás kialakítása. Cél továbbá a problémamegoldó képesség erősítése, hisz a feladatok önálló megoldása bizonyos rutinok, készségek kialakításával kezdődik, majd az egyre önállóbban végzett tevékenységeken keresztül jut el a projektfeladatok önálló megoldásáig. A tanulók önismeretének, önkritikájának, önértékelésének fejlesztése kritikai szemléletmód kialakításával a gyakorlati tevékenységeken keresztül valósul meg, amelyek mindegyike – eredeti céljától függetlenül is – személyiségfejlesztő hatású. Motiváló hatásuk mellett segítik az érzelmi gazdagodást, az empátia, az intuíció fejlesztését, az önálló ízlés, a belső igényesség kialakulását, az önértékelés és önismeret kialakulása révén pedig a céltudatos önszabályozást.

Mindezekről függetlenül a vizuális kultúra tanításának fontos alapelve azonban, hogy a művészeti nevelés valójában művészettel nevelésként értelmezendő, hisz a közoktatásban a művészet nem lehet célja, csupán eszköze a nevelésnek, azaz egy közismereti tárgy közvetlen feladata nem lehet a „művészképzés”.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

A vizuális kultúrát közvetítő órákon az értékelés alapjául az érvényben levő Nemzeti alaptanterv, illetve az adott kerettantervben, valamint a rá épülő iskolai programban megfogalmazott fejlesztési célok és feladatok szolgálnak. Az értékelés célja a tanuló előrehaladásának, illetve a tanári közvetítés módjainak (a tanítás, a kiemelt fejlesztési területek eredményességének) vizsgálata.

A fejlesztő értékelés

Az értékelés funkciói közül kiemelkedő szerepet tulajdonítunk a formáló, a motiváló, az irányt adó, a tanulót elsősorban saját teljesítményéhez viszonyító, fejlesztő értékelésnek, ugyanis ez segíthet leginkább az önismeret fejlesztésében, az ösztönzésben, a továbblépés feladatainak, útjának megmutatásában. Az értékelhető tanulói megnyilvánulásokra vonatkozó szóbeli és/vagy írásos megjegyzések is pontosabb tájékoztatást nyújtanak, rámutathatnak konkrét problémákra, egyúttal javaslatokat is tehetnek a fejlesztésre. A tanulók önértékelése pedig többcélú órai feladat is lehet.

Az osztályozás

Fontos szempont, hogy az osztályzattal történő értékelés a tantervi követelmények megvalósulását számon kérő *szummatív* értékelés. Éppen ezért zavart okozhat, ha az osztályzatnak ez a szerepe elbizonytalanodik, azaz hol a biztatás (formatív értékelés), hol pedig a „büntetés” eszköze. A szummatív típusú felmérő, összegző, záró minősítések, amelyek szelekciós funkciót is betöltenek, csak akkor hitelesek, ha objektívek, ha következetesek, ha meghatározott és nyilvános kritériumok alapján történnek.

Helyi és központi értékelés

Az értékelés iskolai elvei az iskola pedagógiai programjának részét képezik, műveltségterületi, tantárgyi szinten pedig a helyi tanterv feladata. A tantárgyi fejlesztési feladatok megvalósításának egyik fontos feltétele az értékelés, melynek során figyelembe kell venni többek között az aktivitást, az együttműködési képességet, a sikeres kommunikációra való törekvést, az előadó készséget, a lényeglátást, a lényegkiemelést, a munka tartalmát, esztétikai színvonalát, valamint a vizsgakövetelményeknek megfelelő fogalomhasználatot, az önálló szövegalkotás képességét. A középiskolai oktatási-nevelési folyamat a kétszintű érettségi vizsgával zárul. A vizsgateljesítmények értékelése mindkét vizsgaszinten központi értékelési kritériumok alkalmazásával történik, a vizsgát szabályozó dokumentumoknak megfelelően. **A vizsgát szabályozó dokumentumok nem ismertek.**

A TANKÖNYVEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A vizuális kultúra tantárgy taneszközeinek kiválasztásakor mind pedagógiai, mind szakmai tartalmi, mind formai kritériumokat veszünk figyelembe. A tankönyv legyen alkalmas a tananyag otthoni felidézésére, és legyen a tanórai munka egyik legfontosabb eszköze.

A tankönyvek kiválasztásában szerepet játszó általános minőségi kritériumok a kerettantervben, és a helyi tantervben foglaltak megvalósulása szempontjából, *A szakmai hitelesség, szakmai megbízhatóság* mellett alapvető minőségi összetevő a *tanulási folyamat támogatása, irányítása, a tanulási stratégiák közvetítése*, valamint az adott korosztály *motiválása, gondolkodásra, olvasásra, tanulásra ösztönzése*. Ennek egyik eszköze a tankönyv *vizuális formája, megszerkesztettsége, illusztrációs anyaga*. Az eredményes és motiváló *ismeretközvetítés* feltétele az *életszerűség, az önértékelés* elősegítése, például a kérdések, feladatok rendszere által. A tankönyvek megválasztásának további mérvadó szempontja, hogy a tankönyv feleljen meg az érettségi vizsgára történő felkészítés és felkészülés kritériumainak is.

E listában kronológiai sorrendben található a feldolgozásra ajánlott művek az őskortól napjainkig. A listában a képzőművészeti alkotásokon kívül jelentősebb, stílusformáló tárgyak, tárgytipusok, fotók, népművészeti és Európán kívüli kultúrák műtárgyai és tárgyi emlékei is megtalálhatók. E listában szereplő tárgyakon és műtárgyakon kívül a szemléltetés anyagát tematikus módon az aktuális tanmenethez igazodva is válogathatjuk. A tananyag tematikus szempontú megközelítése esetében a válogatás fontos szempontja, hogy az adott téma függvényében ne csak művészettörténeti, hanem nyitottabban értelmezett kultúrtörténeti, tárgytörténeti példák is bemutatásra kerüljenek, továbbá, hogy adott esetben a magas művészet példáin kívül populárisabb irányzatok egyformán szemléltessék az adott tartalmat, illetve, hogy tértől (pl. Európán kívüli kultúrákból származó művek) és időtől (pl. akár kortárs művek) független példák is szemléltessék a tananyagot.

A válogatás fontos szempontja, hogy a bemutatott művek az egyetemes művészettörténet legjelentősebb és tipikus műveivel szemléltessék a témát, míg a magyar művészettörténetében megtalálható leglényegesebb példák is bemutatásra kerüljenek. Fontos, hogy a vizuális

kommunikáció, valamint a tárgy- és környezetkultúra részterületek szemléltetéséhez a kortárs kultúrából, a történelmi korokból, illetve a közelmúltból származó példákat is felhasználhatjuk.

A tantárgy tanításához nem található a fenti szempontoknak megfelelő tankönyv, ezért annak megjelenéséig korábbi tankönyvek részterületeit használhatjuk.

A leginkább ideillő tankönyvek:

Pázmány Ágnes – Permay Éva: **Látás és ábrázolás.** Nemzeti Tankönyvkiadó, 2010. ISBN: 9789631968118

Dr. Beke László: **Műalkotások elemzése.** Nemzeti Tankönyvkiadó, 2010. ISBN: 9789631967883

17170 Pázmány Á. – Vértesaljai M.: **Vizuális kultúra 9.**

17270 Pázmány Á. – Vértesaljai M.: **Vizuális kultúra 10.**

Beke László: **Műalkotások elemzése I.**
Képzőművészet. Középiskola, 9. Évfolyam.
Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2002.

Beke László: **Műalkotások Elemzése II.**
Építészeti és Tárgyi Környezet. Középiskola, 10. Évfolyam.
Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Szűcs István Miklós: Útmutató
Dr. Beke László :**Műalkotások elemzése II.** építészet és tárgyi környezet
című tankönyvének használatához a középiskola 10. évfolyama számára.
Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004.

Horváth Katalin -Imrehné Sebestyén Margit:
A Képzület Világa. Rajz és Vizuális Kultúra 1.
Apáczai Kiadó,Celldömölk, 2008. (4. Kiadás)

Horváth Katalin - Imrehné Sebestyén Margit:
A Képzület Világa. Rajz és Vizuális Kultúra 2.
Apáczai Kiadó, Celldömölk, 2008. (4. Kiadás)

Merényi György: **Tárgykultúra** Környezetkultúra.
Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.

Merényi György: **Útmutató a Tárgykultúra,
Környezetkultúra című tankönyv használatához**

Vizuális Nevelés Tantárgyaihoz. Nemzeti
Tankönyvkiadó, Budapest, 2002.

Kárpáti Andrea: **Művészet és Élet. 1. Kötet**
Kultúrtörténet 12–14. Éveseknek. Helikon,
Budapest, 1998.

Kárpáti Andrea: **Művészet és Élet. 2. Kötet**
Kultúrtörténet Fiataloknak. Helikon, Budapest, 1999.

FEJLESZTÉSI CÉLOK A 11. ÉVFOLYAMON

Vizuális kultúrából az alkotó tevékenység gyakorlása ebben a szakaszban is fontos szerepet kap, amely egyrészt komplex, esetleges kutatómunkát igénylő feladatok megoldásával lehet hatékony, másrészt az önálló tanulói utak bejárásával a hatékony és önálló tanulás támogatásának is megteremti a lehetőségét. Továbbra is nagy hangsúlyt kap a kritikai gondolkodás, az önálló problémamegoldó gondolkodás, illetve a szociális érzékenység fejlesztése, amely a felnőtté válás folyamatában jó előkészítése a hiteles társadalmi beilleszkedésnek.

E szakaszban a vizuális kultúra részterületei közül ismét a „Kifejezés, Képzőművészet” fejlesztési feladatai kerülnek előtérbe, míg a „Vizuális kommunikáció” és a „Tárgy- és környezetkultúra” fejlesztési követelményeinek aránya a korábbihoz képest némileg csökken. A tantárgy kultúráközvetítő szerepe továbbra is jelentős, ráadásul a sikeres érettségi vizsga fontos kritériuma az összegző, felhasználó jellegű tudás bizonyítása, így a művészettörténeti és művészetelméleti problémák, ismeretek összegző jellegű rendszerezése kiemelt cél.

A gimnázium 11. évfolyamán a tanuló felismeri, hogy a különböző vizuális művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosul benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Megérti az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális sokféleségét, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepét. Nyitott műalkotások befogadására, képes a vizuális események önálló feldolgozására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére, ennek során a művekben megjelenített témák, élethelyzetek, motívumok, formai megoldások közötti kapcsolódási pontokat azonosítani, többféle értelmezési kontextusban elhelyezni. A tanuló képes állóképi, plasztikai, mozgóképi és intermedialis karakterű megjelenítésre. Képes makettek, modellek konstruálására, belső terek különböző funkciókra történő önálló átrendezésére. Hajlandó kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal. Képes a média által alkalmazott álló- és mozgóképi kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására. Képes továbbá az épített és természeti környezet értékelésére, kritikai megítélésére. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Képes arra, hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen. Együttműködik társaival, igényli és képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Problémamegoldó tevékenységét nagymértékben a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi.

2. TANTÁRGYI TARTALMAK

11. ÉVFOLYAM

Óraszám: 1 óra/hét   összesen: évi 36 óra

Az éves óraszám felosztása:

Témakör	Témakör	Óraterv
1.	<u>Kifejezés, képzőművészet</u>	14
	Érzelmelek, hangulatok kifejezése	3
	Ábrázolás és stílus	2
	A művészi közlés, mű és jelentése	3
	Korszakok, stílusirányzatok	6
2.	<u>Vizuális kommunikáció</u>	12
	A fotografikus kép nyelve	3
	Mozgóképi kifejezés	3
	Tömegkommunikáció	3
	Az újabb médiumokkal való kísérletezés	3
3.	<u>Tárgy- és környezetkultúra</u>	10
	Tervezett, alakított környezet	2
	Tervezés és fogyasztói szokások	3
	Tárgy és hagyomány	2
	Az épített, alakított környezet változásai	3
	Évi óraszám:	36

Az osztályozó vizsga követelményei az 1. félév végén:

1. Témakör: Kifejezés, képzőművészet
2. Témakör: Vizuális kommunikáció: a fotografikus kép nyelve

11. ÉVFOLYAM

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	KIFEJEZÉS, KÉPZŐMŰVÉSZET Érzelmek, hangulatok kifejezése		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az alkotó tevékenységekben a síkbeli, térbeli kifejezőeszközök, a térábrázolási konvenciók, a szintani ismeretek megfelelő és önálló alkalmazása.		
További feltételek	Személyi: vizuális kultúra szakos tanár		
	Tárgyi: Internet elérhetőség, képek		
A tematikai egység nevelésfejlesztési céljai	Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével, saját kifejezési szándék érdekében is. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p>Látvány megjelenítése egyénileg választott kifejezési szándék (pl. feszültség, figyelemfelhívás, nyugalom) érdekében, a vizuális kifejezés eszközeinek tudatos alkalmazásával (pl. nézőpont, kompozíció, színhasználat, felületkialakítás).</p> <p>Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, parafrázis készítése (pl. sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, stílus- és műfajváltás, idő és karaktercserék).</p> <p>Szöveges és képi elemek képi kompozícióba rendezése (pl. egymás erősítésével) adott vagy tudatosan választott kifejezési szándék érdekében képzőművészeti példák (pl. dadaizmus, kortárs alkotók) alapján.</p>	<p>Tanári szemléltetés, bemutatás.</p> <p>Tanuló: anyaggyűjtés, prezentáció irányított feldolgozás elemzés.</p> <p>Önálló alkotó munka</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Irodalmi szöveg értelmezése. Szöveg és kép kapcsolata.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> jelenetek, táncmozgások, összetett hatások.</p> <p><i>Informatika:</i> számítógép</p> <p><i>Ének-zene:</i> zenei befogadó élmények.</p>	<p>tankönyv</p> <p>internet</p> <p>szakirodalom</p>

Kulcsfogalmak/fogalmak	Nonfiguratív megjelenítés, vizuális átírás, redukció, absztrakció, kiemelés, kontraszt, kompozíció, parafrázis, komplementer.
-------------------------------	---

2. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	KIFEJEZÉS, KÉPZŐMŰVÉSZET Ábrázolás és stílus		Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Megfigyelt téri helyzetek, forma, arány, fény és színviszonyok ábrázolása.		
További feltételek	Személyi: vizuális kultúra szakos tanár Tárgyi: digitális fényképezőgép, számítógép, projektor		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megfigyelt téri helyzetek, fény- és színviszonyok adott vagy választott célnak megfelelő ábrázolása.		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
<p>⌘ Téri helyzetek megjelenítése különböző ábrázolási rendszerek használatával és transzformálásával (pl. látvány reprodukálása vetületi ábrázolásból perspektivikus vagy axonometrikus megjelenítéssel).</p> <p>⌘ Az önárnyék és a vetett árnyék művészi kifejező elemként történő alkalmazása (pl. megvilágítás megváltoztatásával létrehozott változások megjelenítése grafikai, fotós eszközökkel).</p>	szemléltetés egyéni és csoportmunka.	<i>Matematika:</i> Modellezés, összefüggések megjelenítése. Transzformációk, adott tárgy más nézőpontból való elképzelése	tankönyv vázlattömb ceruza digitális fényképezőgép számítógép projektor
Kulcsfogalmak/fogalmak	Téri helyzet, ábrázolási konvenció vagy ábrázolási rendszer, nézőpont, horizontvonal, iránypont, rövidülés, vetületi ábrázolás, képsík, nézet, axonometria, egy- és két iránypontos perspektíva, önárnyék, vetett árnyék.		

3. Tematikai egység/Fejlesztési cél	KIFEJEZÉS, KÉPZŐMŰVÉSZET A művészi közlés, mű és jelentése	Órakeret 3 óra
--	---	---------------------------

Előzetes tudás	A művészet stíluskorszakait reprezentáló legfontosabb művészeti alkotások, alkotók felismerése, jelentőségének megértése. A vizuális kifejezés eszközeinek felismerése és használata műelemzés során. A megfigyelés segítségével műelemző módszerek alkalmazása.		
További feltételek	Személyi: vizuális kultúra szakos tanár		
	Tárgyi: internet elérhetőség, interaktív tábla		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Esztétikai minőségek megalapozott értékelése. Vizuális esztétikai jellegű értékítéletek megfogalmazása elemzésekben, illetve érvényre juttatása az alkotó feladatokban. Elemzési szempontok megfelelő érvényesítése		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
⌘ Vizuális művészeti élmények közvetlen, személyes megtapasztalása (pl. múzeum-, kiállításlátogatás), az élmények, tapasztalatok szöveges megfogalmazása.	információ gyűjtés információk jellegének összehasonlítása illusztráció önálló alkotómunka csoportmunka.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> globális társadalmi és gazdasági problémák. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> a	tankönyv internet digitális fényképezőgép digitális tábla
⌘ Saját munkákból adott szempontok szerint válogatott anyag (portfólió) összeállítása, a válogatás szempontjainak értelmezése és érvelés a választás mellett.		mozgókép alapvető kifejezőeszközei. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Műelemző esszé írása. Könyvtárhasználat. Számítógépes formázás, illusztrálás digitális képfeldolgozó eszközökkel. <i>Informatika:</i> Internetes (művészeti) portálok használata. Digitális prezentációk.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Portfólió, múzeum, állandó és időszakos kiállítás.		

Tematikai	KIFEJEZÉS, KÉPZŐMŰVÉSZET	Órakeret 6 óra
------------------	---------------------------------	-----------------------

egység/Fejlesztési cél	Korszakok, stílusirányzatok		
Előzetes tudás	A művészet stíluskorszakait reprezentáló legfontosabb művészeti alkotások, alkotók felismerése, és elhelyezése a megfelelő korban. A vizuális kifejezés eszközeinek felismerése és használata műelemzés során. A művészettörténet főbb korszakainak összegző, lényegkiemelő jellemzése.		
További feltételek	Személyi: vizuális kultúra szakos tanár, meghívott művészek Tárgyi: számítógép,projektor,internet		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vizuális kifejezés eszközeinek pontos értelmezése különböző korokban. A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok témák illetve problémakörök rendszerezése és összegző ismerete. Esztétikai jellemzők megalapozott értékelése. Vizuális esztétikai jellegű értékítéletek megfogalmazása elemzésekben, illetve érvényre juttatása az alkotó feladatokban. A technikai képzés lehetőségeinek elemzése és képzőművészeti kapcsolódásainak megértése. Elemzési szempontok megfelelő érvényesítése		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
Művészettörténeti korszakok (pl. ókor, korakeresztény, romanika és gótika, reneszánsz és barokk, klasszicizmus és romantika) műfajokra	irányított anyaggyűjtés egyéni feldolgozás prezentációk	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> korstílusok, irányzatok	tankönyv vizuális és akusztikus anyagok számítógép projektor

<p>lebontott részletes összegzése, a legfontosabb stílust meghatározó jegyek pontos megkülönböztetésével. Vizuális művészeti műfajok összehasonlítása több szempontból (pl. műtípusok szerint: életkép a festészetben és a fotóművészetben, portré a szobrászatban és festészetben). A századforduló irányzatainak (pl. szecesszió, posztimpreszionizmus, impresszionizmus) és a 20. század legfontosabb avantgard irányzatainak (pl. kubizmus, expresszionizmus, dadaizmus, fauvizmus, futurizmus, szürrealizmus) részletes összegzése, a legfontosabb stílust meghatározó jegyek pontos megkülönböztetésével.</p>	<p>vizuális és akusztikus források elemzése osztályszintű feldolgozás, vita. múzeum látogatás</p>	<p>társadalmi és kulturális háttére.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> korstílusok, stílusirányzatok megnevezései, megkülönböztető jegyei, művészettörténeti párhuzamok. Könyvtárhasználat.</p> <p><i>Ének-zene:</i> Művészet- és zenetörténeti összefüggések (korszakok, stílusok kiemelkedő alkotók, műfajok). Zenei befogadói tapasztalatok.</p>	<p>internet múzeum</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Korszak, korstílus, stílusirányzat, képzőművészeti műfaj, műtípus, magasnyomás, mélynyomás, síknyomás, egyéni stílus, avantgard, avantgard irányzat, neoavantgard, posztmodern.</p>		

Tematikai egység/Fejlesztési cél	VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ A fotografikus kép nyelve	Órakeret 3 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A vizuális kifejezés eszközeinek felismerése és használata műelemzés során. A fényképezés képalkotó lehetőségeinek ismerete és megértése.</p>	
<p>További feltételek</p>	<p>Személyi: vizuális kultúra szakos tanár, meghívott fotóművész</p> <p>Tárgyi: digitális fényképezőgép, számítógép, projektor, internet</p>	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	. A vizuális kifejezés eszközeinek pontos értelmezése kortárs foto művészeti alkotások elemző feldolgozása során. Vizuális esztétikai jellegű értékítéletek megfogalmazása elemzésekben, illetve érvényre juttatása az alkotó feladatokban. A fotográfia műtípusainak, műfajainak ismerete és elemzése.		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
A fotó mint a technikai képalkotás alapléviója főbb sajátosságainak megismerése Beszélgetések, elemzések fotóművészek munkáiról. A fotografikus látásmód, a médium sajátosságainak alkalmazása kreatív gyakorlatok során (pl. fekete-fehér és/vagy színes fotósorozat készítése digitális technikával megadott téma alapján, mint „Egy nap az életemből”, vagy „A lépcső”).	Vizuális anyagok elemzése tanuló prezentáció önálló alkotómunka.	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> A fotografikus technikával rögzített kép. Valóságábrázolás és hitelesség. Tömegtájékoztatás és demokrácia. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A vizuális közlés verbális és nem verbális elemei. A nyelv mint jelrendszer. Irodalmi emlékhelyek, alkotói életművek fotódokumentumai. <i>Informatika:</i> képszerkesztés	tankönyv számítógép projektor telefon digitális fényképezőgép
Kulcsfogalmak/fogalmak	Fotográfia kettős természete: reprodukció és manipuláció/"ábrázolat", reprezentáció, fotogenitás, fotószerűség, „fotós látásmód”,		

6. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ Mozgóképi kifejezés	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	. A technikai képalkotás lehetőségeinek ismerete és megértése. Mozgóképi kifejezőeszközök vizuális értelmezése.	
További feltételek	Személyi: vizuális kultúra szakos tanár, meghívott filmművész Tárgyi: filmek, számítógép, projektor	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mozgóképi műtípusainak, a mozgóképi kifejezés eszközeinek megértése és felhasználása. Mozgóképi közlés tervezése, megvalósítása irányítással.	

Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p>⌘ A mozgóképi kifejezés fontos állomásainak megismerése, lényeges összefüggések megértése (pl. a film létrejöttének tanár által)</p>	<p>tematikus filmrészletek anyaggyűjtés, értelmezés önálló és csoportos munka</p>	<p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Kultúra és tömegkultúra. A média funkciói. Nézettségnövelő</p>	<p>tankönyv filmek számítógép projektor üres diakeretek diavetítő</p>
<p>segített, tanulói feldolgozása, adatgyűjtés, illetve referátum összeállítása) a sajátos, mozgóképi nyelv megértése érdekében.</p> <p>⌘ A film audiovizuális kifejezési módszereinek megismerése kreatív, kísérleti szemléletű gyakorlatokkal (pl. a „mozdulatlan kép megmozdul” – fényjáték megvalósítása egyszerű megoldások, eszközök, technika alkalmazásával, mint „szendvicsdia”, diavetítők, lencsék, üvegdarabok, színezett fóliák többszöri módosításokhoz, videokamera-, projektor- és számítógép-használattal, illetve hang hozzárendelésével a mozgóképhez). A figyelemirányítás, a hangulatteremtés és az audiovizuális értelmezés legfontosabb eszközeinek tudatosítása.</p>		<p>stratégiák. Sztárok. A figyelemirányítás, a hangulatteremtés és az értelmezés legfontosabb eszközei.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a zene szerepe a médiában és a filmművészetben.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> Mozgásos kommunikáció. Metaforikus kifejezőeszközök. Jellemábrázolás.</p> <p><i>Informatika:</i> az internetes közléstípusok tartalmi megbízhatósága és vizuális megjelenése.</p>	<p>írásvetítő</p>

Kulcsfogalmak/fogalmak	Technikai képfajta; fénykép, mozi/film, videó, fénymásolás, hologram, pillanatkép/fáziskép, vetítés, a mozgókép sajátos (alap)eszközei, experimentális művészet, akció.
-------------------------------	---

7. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ Tömegkommunikáció		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	A reklám hatásmechanizmusának elemzése.		
További feltételek	Személyi: vizuális kultúra szakos tanár, vendégelőadó		
	Tárgyi: internet, számítógép, projektor		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete és értelmezése. Reklámok összetett elemzése.		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
A médiaipar működésének, a reklám hatásmechanizmusának feltárása kreatívgyakorlatokkal (pl. szerepjátékkal pop- vagy filmsztár karrierjének „felépítése” a tömegmédiában; fiktív reklámkampány tervezése és kivitelezése.	Megbeszélés. Dokumentáció elemzése, értelmezése.	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> A médiaipar működése. A reklám hatásmechanizmusa. Sztárok és szenzációk. Nemi szerepek reprezentációja. Virtuális valóság. Sztereotípiák, tömegkultúra. <i>Dráma és tánc:</i> díszlet, jelmez, kellék, fény- és hanghatások, jellemábrázolás. <i>Ének-zene:</i> populáris zenei stílusok. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> médiaszövegek kommunikációs és műfaji jellemzői. <i>Informatika:</i> az információk közlési célnak megfelelő alakítása, a manipuláció felismerése.	tankönyv internet számítógép projektor pendrive

Kulcsfogalmak/fogalmak	Reklám, sztár/jelenség, attribútum, öltözet/megjelenés, reklámtárgy, plakát, szlogen.
-------------------------------	---

8. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ Az újabb médiumokkal való kísérletezés		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	A technikai képalkotás lehetőségeinek ismerete és megértése.		
További feltételek	Személyi: vizuális kultúra szakos tanár		
	Tárgyi: internet, képek, kortárs kiállítás, fénymásoló, szkennel		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kortárs művészeti alkotások elemző feldolgozása		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások,	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
	módszerek, szervezési- és munkaformák		
⌘ Az egyik médiumból a másikba való átkódolás egyszerűbb lehetőségeinek kipróbálása kreatív gyakorlatok segítségével (pl. „vizuális zene” létrehozása kotta „átformálásával” képpé, választott színes technikával) a mediális szemlélet kiterjesztése, a különböző médiumok közötti tartalmi, üzenetbeli összefüggések feltárása céljából.	egyéni munka tanári konzultáció	<i>Ének-zene:</i> a zenei mondanivaló más művészeti ág kifejezési eszközeibe való átkódolása.	fénymásoló szkennel papír számítógép pendrive
Kulcsfogalmak/fogalmak	Intermédia, interaktivitás, multimédia/hipermédia, új média és művészet, (vizuális zene)		

9. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	TÁRGY- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA Tervezett, alakított környezet	Órakeret 2 óra
---	---	-------------------

Előzetes tudás	<p>A vizuális környezetben megfigyelhető jellemzők pontos és árnyalt értelmezése és szöveges megfogalmazása. Megfigyelések alapján a vizuális közlések érdekében különböző rajzi technikák alkalmazása. Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gyűjtése. Tárgykészítő, kézműves technikák önálló alkalmazása. Gyakorlati feladatok önálló előkészítése.</p>		
További feltételek	Személyi: vizuális kultúra szakos tanár		
	Tárgyi: internet, képek, számítógép, projektor		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Jelenségek, látványok vizuális megfigyelése és értelmezése során célirányos szempontok kiválasztása. A tervezési folyamat értelmezhető dokumentálása. A vizuális közlések érdekében különböző rajzi technikák alkalmazása. Az adott tárgynak megfelelő tárgykészítő technikák alkalmazása. Problémamegoldás a tervezés során. Építészeti és térélmények átértelmezése. A térélményt befolyásoló tényezők összegzése.</p>		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök

<p>Egyszerű használati tárgy (pl. egyedi övtáska) és belső tér (pl. élet minimál térben) tervezése az alapvető ergonómiai szempontok felmérésével és figyelembevételével, a tervezői folyamat jól értelmezhető rajzos és szöveges dokumentációja az ötletek, tervvázlatok, megvalósulási terv elkészítéséig.</p> <p>A közvetlen környezet (pl. település, iskola) kihasználatlan tereinek felmérése, megismerése, valós újrahasznosítási lehetőségeinek megtervezése és az ötletek pontos dokumentálása vizuális eszközökkel és szöveggel.</p>	<p>egyéni munka tanári konzultáció</p>	<p><i>Matematika:</i> Méretezés.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Szükségletek és igények elemzése, tevékenységhez szükséges információk kiválasztása, tervezés szerepe, jelentősége, eszközhasználat. Lakókörnyezet – életmód.</p>	<p>fénymásoló szkenner papír számítógép pendrive</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Tervezési folyamat, felmérés, térelrendezés, műszaki jellegű ábrázolás, ergonómia, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.</p>		

<p>10. Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>TÁRGY- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA Tervezés és fogyasztói szokások</p>	<p>Órakeret 3 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A vizuális környezetben megfigyelhető jellemzők pontos és árnyalt értelmezése és szöveges megfogalmazása. A látott jelenségek elemzéséhez, értelmezéséhez szükséges szempontok megértése. Önálló kérdések megfogalmazása.</p>	
<p>További feltételek</p>	<p>Személyi: vizuális kultúra szakos tanár Tárgyi: internet, képek, számítógép, projektor</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Vizuálisan is értelmezhető jelenségek, folyamatok társadalmi és gazdasági ok-okozati összefüggéseinek megértése. Különböző korú és típusú tárgyak, és a tárgyakhoz kapcsolódó társadalmi jelenségek értelmezése. A következtetések célirányos megfogalmazása.</p>	

Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p>⌘ A hagyományos és a modern társadalmak tárgykészítésének, tárgytervezésének összehasonlítása a fogyasztóra gyakorolt hatások alapján, a fogyasztói szokások megkülönböztetésével és magyarázatával.</p>	<p>egyéni munka tanári konzultáció</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Társadalmi jelenségek értékelése. Társadalmi normák. Technológiai fejlődés. Fogyasztói társadalom.</p>	<p>papír telefon digitális fényképezőgép számítógép projektor pendrive</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Hagyományos és modern társadalom, fogyasztói szokás, divat, életmód, újrashasznosítás.		

11. Tematikai egység/ Fejlesztési cél	TÁRGY- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA Tárgy és hagyomány		Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gyűjtés. A látott jelenségek elemzéséhez, értelmezéséhez szükséges szempontok önálló kiválasztása. Önálló kérdések megfogalmazása.		
További feltételek	<p>Személyi: vizuális kultúra szakos tanár</p> <p>Tárgyi: internet, képek, számítógép, projektor</p>		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Különböző korú és típusú tárgyak, épületek megkülönböztetése, elhelyezése a megfelelő korban vagy kultúrában. A következtetések célirányos megfogalmazása. Néprajzi tájegységek tárgyi környezetének, kulturális jellemzőinek megismerése. A múlt tárgyi emlékeinek értékelése, jelentőségük megértése.		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök

<p>⌘ Két – a Kárpátmedence táji tagolódása szerint tetszőlegesen választott – táji csoport, néprajzi csoport (pl. Nyírség, Sárrét, Őrség, Palócföld, Nagykunság, Kalotaszeg, Mezőség) legfontosabb</p>	<p>egyéni munka tanári konzultáció szentendrei skanzen meglátogatása</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Társadalmi jelenségek értékelése. Társadalmi normák. Hagyomány. Hagyományos népi kultúra.</p>	<p>internet digitális fényképezőgép számítógép projektor pendrive</p>
<p>jegyeinek (pl. építkezés, viselet, eszközök, szokások) összegyűjtése, az eredmények képes és szöveges feldolgozása.</p>		<p><i>Földrajz:</i> Magyarország és a Kárpát-medence</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Táji csoport, néprajzi csoport, tájegység, népi kultúra, hagyomány, hagyományörzés, világörökség.</p>		

12. Tematikai egység/Fejlesztési cél	TÁRGY- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA Az épített, alakított környezet változásai		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gyűjtése. A látott jelenségek elemzéséhez, értelmezéséhez szükséges szempontok önálló kiválasztása. Önálló kérdések megfogalmazása.		
További feltételek	<p>Személyi: vizuális kultúra szakos tanár</p> <p>Tárgyi: internet, képek, számítógép, projektor</p>		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Vizuálisan is értelmezhető jelenségek, folyamatok társadalmi és gazdasági ok-okozati összefüggéseinek megértése. Különböző korú és típusú tárgyak, és a tárgyakhoz kapcsolódó társadalmi jelenségek értelmezése. A kortárs építészet és a kortárs téralakítás megjelenéseinek értelmezése. A következtetések célirányos megfogalmazása.		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	<p>Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	<p>Taneszközök</p>

<p>⌘ Az építészettörténet fontosabb korszakainak (pl. ókor, romantika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió) elemzése és összehasonlítása – különös tekintettel a formai, szerkezeti kapcsolódásokra és különbségekre –, illetve összehasonlítva a 20. század és kortárs építészeti térrendezés sajátos vonásaival, nemzetközi és magyar példák alapján.</p>	<p>egyéni munka tanári konzultáció közvetlen környezet tanulmányozása</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Társadalmi jelenségek értékelése. Társadalmi normák. Technológiai fejlődés.</p> <p><i>Földrajz: Környezet fogalmának értelmezése. Helyi természet- és környezet.</i></p>	<p>internet digitális fényképezőgép számítógép projektor pendrive</p>
<p>⌘ Kortárs környezetalakítás és térrendezés elemző vizsgálata a közvetlen környezetben.</p>			
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Modern, posztmodern, konstruktív-dekonstruktív térrendezés, organikus építészet, funkcionalizmus, társadalmi norma, szubkultúra, értékmegőrzés.</p>		

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

Alapvetően közlő funkcióban lévő képi, vagy képi és szöveges megjelenések árnyalt értelmezése.

Tanult technikák célnak megfelelő, tudatos alkalmazása alkotó tevékenységekben.

Tárművészeti kapcsolatok árnyalt értelmezése.

Kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok rendszerező ismerete és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.

Adott vizuális problémákkal kapcsolatban önálló kérdések megfogalmazása.

A kreatív problémamegoldás lépéseinek alkalmazása

Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.